Contributed by Chris Den Hond
zondag, 21 mei 2006 - Last Updated vrijdag, 27 april 2007

Het alternatief voor petroleum en gas? "Kernenergie", zeggen sommigen. "Dat is proper en efficiënt". "Dat is een monumentale blunder," repliceert Laurent Grouet, lid van de commissie ecologie van de Franse LCR. "Het uranium zal in een recordtijd uitgeput zijn als alles vervangen wordt door kernenergie. Het enige realistische alternatief is de ontwikkeling van hernieuwbare energie, dus gebaseerd op wind, water en zon. En als toemaatje is het ook goed voor de werkgelegenheid," zegt hij. We hebben een grote fan ontmoet van ecologische energie. Lauent spuit tevens vitriool tegen de kapitalistische sector die de ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen belemmert omdat dit haar monsterwinsten bedreigt. Laurent Grouet heeft ook meegewerkt aan een brochure van de LCR met als titel: "Voor een openbare electriciteitsdienst zonder kernenergie".

De aanhangers van kernenergie zeggen dat kernenergie het alternatief is voor de petroleum en gas, dat heel schadelijk is voor het klimaat. Wat zegt u daarop?

Laurent Grouet: Wat aanhangers van kernenergie vergeten te zeggen is dat de kernenergie slechts 3 tot 5% bedraagt van de energie die men verbruikt in de wereld. Dat is heel weinig. In werkelijkheid, als men echt de petroleum wil vervangen door kernenergie, dan moet het aantal kerncentrales vemenigvuldigd worden met 20, zelfs met 50. Het uranium, de grondstof voor kerncentrales, zal bij een vermenigvuldiging van kerncentrales opgebruikt zijn op heel korte tijd. Er is hoe dan ook niet voldoende uranium voorhanden opdat kernenergie de petroleum zou kunnen vervangen. Wat aanhangers van kernenergie ook vergeten te vertellen is hoe we het kernafval gaan verwerken. Nu al, met de weinige kerncentrales die er bestaan, zijn er veel problemen met het kernafval. Het aantal kerncentrales verveelvoudigen stelt onoverkoombare ecologische problemen.

Moet de energieconsumptie verminderen, of zijn er andere alternatieven?

Laurent Grouet: Er is geen ander alternatief dan de energieconsumptie de verminderen. De consumptie van electriciteit kan verminderen als men duurzame lampen gebruikt, huizen beter isoleert enzoverder. Het comfort blijft hetzelfde, maar we zullen minder geld uitgeven aan energie en het leefmilieu vaart er wel bij. De consumptie van petroleum is vooral verbonden aan het transport. Het transportsysteem moet volledig en radicaal herzien worden. Het probleem van het transport is vooral het vervoer van goederen. Het individueel vervoer zou een marginaal fenomeen moeten worden, ten voordele van openbaar vervoer, vooral binnen grote agglomeraties. De individuele wagen kan behouden worden voor trajecten die niet door het openbaar vervoer bediend worden. Men zou vrij snel naar een dergelijk systeem moeten evolueren.

Het goederentransport via de weg is totaal absurd. Dat transport is geëvolueerd binnen de competitieve economie waar producten geproduceerd worden ergens waar het goedkoop is, terwijl ze naar de andere kant van de planeet getransporteerd worden om ze te bewerken en ze nog ergens anders verkocht worden. Men gaat vissen in de Noordzee, ontgraten in Marokko, verpakken in Italië en verkopen in België. Dat is totaal absurd vanuit ecologisch en sociaal oogpunt. Miljoenen en miljoenen vrachtwagens zijn zo constant op de baan. Dat heeft een zeer nefaste invloed op het broeikaseffect. De economie die op die manier op het transport gebaseerd is, zou volledig moeten gewijzigd worden. De economie zou terug plaatselijk moeten georganiseerd worden. Producten moeten gemaakt worden zo kort mogelijk bij de plaats van consumptie. Natuurlijk kunnen Afrikaanse ananassen of andere tropische vruchten getransporteerd worden naar Europa, maar dat zou een randfenomeen moeten worden.

De energiesector - een cruciale sector voor het welzijn van de bevolking - mag niet meer onderworpen zijn aan de marktwetten. Wat er in Europa gaat gebeuren met de liberalisering van de energiemarkt is dat de prijs voor elektriciteit de hoogte gaat invliegen en niet meer toegankelijk zal zijn voor de meest arme mensen. De energie is een behoefte die moet onttrokken worden aan de marktregels. Dat alles kan beter bewust gepland worden dan over te laten aan de wilde markt.

Men spreekt over hernieuwbare energiebronnen, dus energie, geproduceerd op basis van wind, water en zon. Dat blijft toch heel marginaal in de totale energieproductie. Wat is hernieuwbare energie en welke rol kan die spelen in de toekomst?

Laurent Grouet: De oplossing om de petroleum en de kernenergie te vervangen is de ontwikkeling van hernieuwbare energie. Veel mensen denken dat dit soort energie bijkomstig is en marginaal, vergeleken met energie geproduceerd uit steenkool en petroleum, maar zij begaan een monumentale vergissing. Neem het zonlicht op de planeet. Eén uur zonlicht volstaat om te voorzien in de dagelijkse behoeften van heel de mensheid. Het zou dus volstaan om een klein deel van het zonlicht op te vangen om in al onze energiebehoeften te voorzien. Daarenboven kunnen we verschillende energiebronnen "aanboren". Wind geeft potentieel ook veel energie, veel meer dan petroleum. Het is inderdaad zo dat geld moet geïnvesteerd worden op lange termijn voor het openbaar welzijn, terwijl de politiek die nu gevoerd wordt een korte-termijnpolitiek is, want men zegt: "Niets is gemakkelijker dan een put te boren en daar petroleum uit te ontginnen. Dat kost niet veel geld en er is weinig arbeidskracht voor nodig." Maar die energie gebruiken is onverantwoord, want ze is snel uitgeput en ze vervuilt de atmosfeer. Een politiek voeren ten voordele van hernieuwbare energie, dat betekent een visie hebben op lange termijn. Dat wil zeggen dat men investeert in een infrastructuur die lange tijd zal meegaan en zeer efficiënt zal zijn. Vele gegevens en studies tonen aan dat hernieuwbare energie kan voldoen in alle energiebehoeften van de mensheid. Hoe dan ook, we hebben geen andere keuze. Binnen een vijftigtal jaren zal er geen petroleum meer zijn, noch gas en uranium. Enkel steenkool zal nog overblijven. Wie heeft er nu zin om de steenkoolmijnen terug te openen? Steenkool is hoe langer hoe moeilijker te ontginnen en schept gezondheidsproblemen voor de mijnwerkers. Dus men is verplicht te evolueren naar hernieuwbare energie en hoe sneller men dit doet, hoe minder energiecrisissen we zullen hebben.

Maar het probleem is dat de energiecrisis in het voordeel speelt van sommigen. De prijs stijgt en de kapitalisten verrijken zich. De sociale en traditionele arbeidersbeweging moeten zich echt de eco-logische kwestie eigen maken. Deze kwestie belangt niet enkele de groenen aan. Heel de mensheid is betrokken partij. We moeten echt de eis van een openbare energiedienst naar voren schuiven, gebaseerd op hernieuwbare energie, zoniet zullen we binnen 30, 40, 50 jaar te maken hebben met een globale schaarste aan energie.

Belemmert de petroleum- en kern-energielobby de ontwikkeling van hernieuwbare energie?

Laurent Grouet: Er is op dit moment geen echte ontwikkeling van hernieuwbare energie, want de heersende landen en regeringen hebben belangen in de petroleum- en kernenergiesector. De multinationals van kernenergie zijn nu Europees - Siemens, Framatome -, maar ook Noordameri-kaans met Westinghouse, ook al vermindert deze sector bij hen aan belang. Waarom er een ideologisch debat aan de gang is tegen hernieuwbare energie? Simpelweg omdat in vele gevallen hernieuwbare energie meer autonomie toelaat op vlak van energie. Als je zonnepanelen op gebouwen zet, groot of klein, dan kan je een grondenergie ontwikkelen, de zogenaamde geothermie. De zonnepanelen verwarmen het water in buizen die onder de vloer in gebouwen lopen en zo het huis of appartement verwarmen met warmte die uit de vloer komt. Als je dit type energie ontwikkelt, moet je geen energie meer gaan betalen aan grote bedrijven van energiedistributie en dat zint de kapitalisten niet. Ze willen niet dat ons energieverbruik ontsnapt aan hun controle en dus hun winsten doet verminderen. Dat is één van de voornaamste redenen waarom hernieuwbare energie niet ontwikkeld wordt, want ze zou de bevolking een grote autonomie geven op vlak van energieverbruik.

Kan u de belangrijkste hernieuwbare energiebronnen opsommen?

Laurent Grouet: Er zijn enorm veel hernieuwbare energietypes en -technologieën die zich nu snel ontwikkelen. De eerste sector zijn de windmolens. Er bestaan vandaag immens grote windmolens die 2 tot 5 megawatt produceren. Zet 200 windmolens samen en je hebt het equivalent van een kerncentrale. Dat vertegenwoordigt veel energie. De "offshore" windmolens zijn nog interessanter,

want ze hebben een minder negatief impact op de bevolking. Je kan een veld windmolens installeren op de zee bijvoorbeeld, uit het zicht van de bevolking. Dan stoor je niemand. Er bestaan vandaag ook microwindmolens. Dat zijn microturbines die je op het dak kan zetten. Ze zijn bovendien geluidloos, zodat ze de bewoners niet storen terwijl ze toch energie produceren. Een tweede sector is de zonne-energie. Je hebt de fotovoltaïsche zonne-energie. De zonnepanelen vangen de energie op en zetten ze om in elektriciteit. Ofwel heb je de thermische zonne-energie. Die verwarmt water in buizen. Een derde sector is de technologie van de waterkrachtcentrales. Dat is hetzelfde principe als de windmolens, maar dan onder water. Ze zetten de zeestroming of rivierstroming om in energie. Enorm veel energie kan geproduceerd worden met behulp van deze techniek.

De sector van de windmolens en de zonne-energie schept ook 10 keer meer arbeidsplaatsen voor eenzelfde investering dan andere sectoren. Als we willen opkomen voor het leefmilieu én voor werkgelegenheid, hebben we er alle belang bij om te ijveren voor de ontwikkeling van hernieuwbare energie.